

'DORH mora objasniti zašto je odbijena ponuda 22 hrvatska vještaka za vještačenje u Agrokoru'

Razgovarao: DRAGAN ĐURIĆ Fotografije SAŠA ZINAJA/NFOTO

Nakon što je na nedavno priopćenje DORH-a o izboru austrijskog vještaka za novo financijsko-knjigovodstveno vještačenje u sudskom predmetu Veliki Agrokor reagiralo dvadeset i dvoje hrvatskih vještaka okupljenih u Zajednici ponuditelja, razgovarali smo i s njihovom glavnom koordinatoricom Melitom Bestvinom, predsjednicom Hrvatskog društva sudskih vještaka i procjenitelja.

Melita Bestvina je inženjerka građevine i u takvim predmetima osobno vještači, a bila je pozvana još 31. siječnja ove godine u Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu. Tada je i zamoljena da hrvatski financijski vještaci podnesu svoju ponudu za novo vještačenje u predmetu Veliki Agrokor. No unatoč činjenici što je ponuda hrvatskih vještaka, prema njenoj ocjeni, bila financijski povoljnija jer je bila bez ikakvih dodatnih troškova, DORH je odabrao austrijskog vještaka.

Melita Bestvina je i u svom prvom intervjuu Nacionalu iz studenoga 2022. godine otkrila da je vještačenje tadašnjeg vještaka Ismeta Kamala iz KPMG-a Poljska bilo sporno ne samo zbog sukoba interesa, nego je od kolega iz Varšave dobila i podatak da se Ismet Kamal uopće ne nalazi na službenom popisu sudskih vještaka i procjenitelja u KPMG-u Poljska u Varšavi. O ovom novom financijsko-knjigovodstvenom vještačenju ovisi i optužnica DORH-a protiv nekadašnjeg vlasnika Agrokoru Ivica Todorića, koji je opet na Arbitražnom sudu u Washingtonu podigao tužbu protiv Republike Hrvatske jer mu je bila oduzeta imovina oličena baš u propalom Agrokoru. Dobije li Ivica Todorić taj spor, morat će ga obešteti hrvatski porezni obveznici iz državnog proračuna. U razgovoru za Nacional Melita Bestvina osvrnula se i na svoju dvanaestogodišnju borbu za donošenje zakona o sudskim vještacima, pa se za to obratila i novom ministru pravosuđa Damiru Habijanu.

NACIONAL: Kada ste u siječnju ove godine bili na razgovoru u Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu vezano za novo forenzičko, financijsko vještačenje u predmetu Veliki Agrokor, je li to bilo na inicijativu DORH-a ili na vašu inicijativu?

Sastanak je bio na inicijativu Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, s obzirom na to da nismo mogli znati hoće li se i kada predmet o Agrokoru ponovo vještačiti ili možda i neće. Imali smo telefonski poziv Jurice Ilića, županijskog državnog odvjetnika u vezi davanja ponude za vještačenje u predmetu Agrokor. U zagrebačkom Županijskom

do 21. veljače s okvirnom cijenom i rokom u kojem bi mogli izraditi taj posao. Kolege su predali točno u tom roku ponudu kao Zajednica 22 ponuditelja. Imamo i potvrdu pošte o zaprimanju ponude kao i dostavu ponude e-mailom. Riječ je o 76 stranica dokumentacije u kojoj su bile reference vještaka i njihovi životopisi. O tome što se dogodilo s tom ponudom ne znamo dovoljno. Ali očekujemo minimum poslovnog ponašanja te da zagrebački ŽDO objasni svoju odluku s valjanim obrazloženjem. Zašto hrvatski vještaci nisu jednako tretirani kao i strani vještaci, a radi se o manjem iznosu jer nema PDV-a za taj posao u odnosu na ponudu austrijskog vještaka.

NACIONAL: Sudski vještak Kristijan Tole iz Zajednice ponuditelja uz koordinaciju vaše udruge vještaka i procjenitelja, dakle hrvatskih ponuđača, začudio se da je DORH ocijenio da je ponuda tima austrijskih stručnjaka na čelu s Karlom Hengstbergerom u aferi Veliki Agrokor povoljnija od ponude hrvatskih vještaka. S druge strane, u hrvatskoj ponudi ne bi bilo dodatnih troškova zbog prijevoda opsežne dokumentacije Agrokoru na strani jezik, a potom povratno i prijevoda forenzičkih nalaza na hrvatski jezik. Slažete li se s njim?

Naravno da se slažem s kolegom Kristijanom. Financijsko-knjigovodstveni vještaci su procijenili koliko će im vremena trebati da se taj posao odradi, odnosno sukladno zadatku do kraja godine. U taj posao uključilo bi se njih dvadeset i dvoje, a odredili su realnu cijenu tog zahtjevnog forenzičkog posla bez ikakvih dodatnih troškova na iznos od 650.000 eura bez PDV-a. Hrvatski vještaci, kolege ekonomske struke, vrlo su ogorčeni. Ključno je pitanje kako će netko tko ne zna hrvatski jezik bolje odraditi taj posao od hrvatskih stručnjaka s respektabilnim referencama i poznavanjem hrvatskih propisa. Neminovno se nameće odgovor da će austrijski tim morati angažirati suradnike iz Hrvatske. Dakle, opet se vraćamo na istu priču kao s Ismetom Kamalom

'O TOME ŠTO SE DOGODILO s tom ponudom ne znamo dovoljno. Zanima nas zašto hrvatski vještaci nisu jednako tretirani kao i strani vještaci, a radi se o manjem iznosu jer nema PDV-a za taj posao'

državnog odvjetništvu bili smo na sastanku 31. siječnja ove godine kolega Aleksandar Vranko i ja. Rekli smo da neće biti prepreke za pronaci nepriistrane vještake koji nisu bili u poslovnim kontaktima s Agrokorom, jer od 417 vještaka ekonomske struke na popisu Ministarstva uprave i pravosuđa, njih 201 su naši članovi. Zatim smo 1. veljače 2024. dobili dostavom dopis u kojem zagrebački ŽDO traži ponudu. U dopisu se traži da financijsko-knjigovodstveni vještaci iz našeg društva daju ponudu

PREDSJEDNICA HRVATSKOG DRUŠTVA SUDSKIH VJEŠTAKA i procjenitelja Melita Bestvina govori o izboru austrijskog vještaka za novo financijsko-knjigovodstveno vještačenje u sudskom predmetu u aferi Veliki Agrokor

okoru'

interview

Melita Bestvina

za kojeg su radila četiri hrvatska ekonomista, a koji nisu bili sudski vještaci. Zanimljivo je da se hrvatski vještaci uporno ignoriraju, a na to su kolege vještaci ekonomske struke ogorčeni. Šalje se poruka da u Republici Hrvatskoj nema sudskih vještaka ekonomske struke koji bi kompetentno odradili taj posao. To se odnosi na 417 sudskih vještaka iz ekonomskog područja koji se nalaze na stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave. Na poziv ŽDO-a, od 201 našeg člana odazvalo se njih dvadeset i dvoje.

NACIONAL: Što je ponudilo tih dvadeset i dvoje hrvatskih vještaka?

Hrvatski vještaci dali su si truda, napisali su sve svoje reference, a utvrđeno je da nisu u sukobu interesa jer nisu surađivali s Agrokorum. Odmah odgovaram i na drugo pitanje koje se provlači još iz vremena odabira Ismeta Kamala, da su svi vještaci ekonomske struke surađivali s Agrokorum, što je lažna priča. Pa nisu svi vještaci iz različitih gradova i gradića bili povezani s Agrokorum. Kakve su to

gluposti? To je toliko izlizana teorija da može biti sram onoga tko to govori i tako pokušava opravdati odluku da se angažiraju stranci. Stvarno je to neprikladna i neodgovarajuća argumentacija.

NACIONAL: Vi ste na sličan način reagirali i u prvom intervjuu Nacionalu iz studenoga 2022. vezano za optužnicu protiv Ivce Todorića i angažmana Ismeta Kamala iz KPMG-a Poljska za propalo vještačenje plaćeno 11 milijuna kuna. DORH tada uopće nije raspisivao poziv, nego je sve odrađeno neposrednom pogodbom. Je li to odrađeno potajice?

Ne znam kako je to DORH tada radio. To morate pitati tadašnjeg glavnog državnog odvjetnika. Ne znam po kojem kriteriju je sada ŽDO odbacio ponudu 22 vještaka iz hrvatske Zajednice ponuditelja, financijskih stručnjaka s velikim iskustvom u kaznenim predmetima. To je enigma koja će se ponovo provlačiti. Tako da će se svi troškovi koji će se pojavljivati biti dodatni teret za proračun, a imate ih navedene u očitovanju naše odvjetnice Matičević.

Uz već prije nastalu štetu koja je prouzročena prvim i odbačenim vještačenjem od 11 milijuna kuna, dakle u protuvrijednosti od 1,3 milijuna eura, sada stižu troškovi novog vještačenja, ali i uz sve dodatne troškove za prijevode, putovanja, dnevnice i smještaj odabranog vještaka koji će morati dolaziti na rasprave u Zagreb. Rastrošno je danas na taj način gospodariti novcem iz proračuna u koji uplaćuju svi građani, a rezultat je i dalje upitan.

NACIONAL: Zašto smatrate da je upitan rezultat i novog vještačenja vođenog Karlom Hengstbergerom, austrijskim vještakom? Zasad je poznato da je on u Austriji bio angažiran u vještačenju Hypo banke iz Klagenfurta.

Ne znamo je li on možda povezan s nekim postupcima ili osobama koje su već radile u slučaju tužbe za Veliki Agrokorum. Znamo da se s tim problemom suočio njegov prethodnik Ismet Kamal. To će sve biti odgovornost osoba koje su se odlučile za ovakav izbor.

NACIONAL: Vaš stav podržao je i odvjetnik Anto Nobilo na N1 televiziji. Izbor novih sudskih vještaka u slučaju Agrokora komentirao je na sljedeći način: "Ne znamo previše, ali to je takav način rada Državnog odvjetništva da ni ne možemo znati previše. Nema nalog koji je Državno odvjetništvo dalo prema vještacima". I njemu je nejasno zašto su eliminirani domaći, hrvatski vještaci. Vi sigurno imate taj nalog za vještačenje. Što niste ispunili iz tog naloga pa vaša ponuda nije prihvaćena?

Nikom nije jasno zašto se to dogodilo i zašto je odbijena ponuda hrvatskih vještaka jer smo sve traženo iz dopisa ŽDO-a ispunili i u roku predali ponudu. Naša udruga je članica dviju međunarodnih organizacija, TEGOVA-e iz Bruxellesa i Euroexperta iz Luksemburga, pa su me više puta na tim međunarodnim skupovima pitali zašto Hrvatska odbacuje vlastite vještake. Dapače, u malim državama kao što je naša ljudi se bore za opstanak, pa su prisiljeni biti bolji od drugih. Osjećam se pri takvim pitanjima nelagodno, jer ispada kao da Hrvatska nema sposobne sudske vještake, a znamo da nije tako. U Hrvatskoj postoje fakulteti s dugom tradicijom, a naši su ljudi nakon uspješno završenih fakulteta u praksi naučili posao. Mislim da domaći ljudi mogu dominirati u mnogim područjima. Znamo kako nas cijene u svim državama gdje dođu naši ljudi raditi. U to sam se uvjerila kada sam organizirala u svibnju 2019. međunarodnu konferenciju TEGOVA-e u Dubrovniku o procjeni vrijednosti poslovanja tvrtki. Došli su nam predstavnici iz 37 zemalja, njih 150 uključujući kolege iz Kanade, Amerike i Kine. Tada su naši predavači bili čak i detaljniji. Zaista su bili sjajni, po meni i mnogim kolegama, i bolji od stranaca koji su tamo predavali. Jako sam bila ponosna iako nisam po struci ekonomist. Očito imamo kompleks male države, pa mislimo da je u inozemstvu sve bolje. A to nije točno. U ovom konkretnom slučaju oko vještačenja u slučaju Agrokora pitam se zašto je izvršen ponovno ovakav odabir stranog vještaka na uštrb kompetencija hrvatskih vještaka.

NACIONAL: Kao ekspert DORH je naveo da su od četiri najveća ekonomska fakulteta u Hrvatskoj dobili odgovor da oni nemaju kapaciteta da obave taj posao. Kako to komentirate?

Molim vas lijepo, od kada to na fakultetima rade iskusni financijski stručnjaci za forenziku? Jako su rijetki. Tko to u dobrom biznisu, gdje je tražen i izvršno plaćen, daje otkaz da bi došao na sveučilište za predavača? Rijetko kome to pada na pamet. Iznenadena sam bila u jednom predmetu kada su me iz DORH-a zvali u tijeku kaznenog postupka da me pitaju što da rade jer ih je jedan fakultet odbio za vještačenje jer nema kapaciteta. Je li dobro nešto što su odradili u predmetu u kojem se radilo o izračunu nekih vrijednosti za koje je bio optužen bivši premijer. Bilo je to prije 15 godina. Uz dužno poštovanje svim divnim profesorima, sigurno znaju materiju, ali oni su većinom teoretičari. Nisu prošli kroz 20 godina iskustva u praksi na konkretnim slučajevima u kojima se određuje nečija sudbina. Mislim da bi minimalno iskustvo općinskog, županijskog ili zamjenika glavnog odvjetnika trebalo

► 'Sudski vještak mora biti iskusn i kompetentan jer se radi o ljudskim sudbinama i obiteljima', rekla je Melita Bestvina

biti barem 20 godina. Tiče se nečijeg kažnjavanja zatvorom, uništenja cijelih obitelji. Tu ne smije biti nonšalantne lakoće rada. Tim se poslom moraju baviti vrlo iskusni i kompetentni ljudi. Svatko tko je radio bilo koji posao u kaznenim postupcima zna koji obim znanja mora imati vještak, ali i onaj koji je radio pripremu optužnice kao i odvjetnici koji su se mnogi odlučili za rad isključivo u kaznenim predmetima.

NACIONAL: Može li zbog tog problema u financijskom vještačenju na koncu pasti i optužnica protiv Ivice Todorčića?

Nemamo podatke o tome što sve treba napraviti u tom predmetu. To je bila, usudila bih se reći iako nisam pravnik, jedna vratolomija. Onaj tko ulazi u taj posao, a da nije imao na uvid sve što će morati istraživati, nije svjestan koje štete može prouzročiti ako se ne napravi dobar nalaz. Svu dokumentaciju treba kvalitetno analizirati, treba imati znanje i uočiti nepravilnosti u poslovanju, a potom sačiniti nalaz i mišljenje iz kojih se mora čvrsto stajati. Za sve to trebaju i znanje i hrabrost. Ovo je jedan od najtežih sudskih predmeta dosad u Hrvatskoj. Radi se o Agrokoru, tvrtki za koju je čak rađen specijalan zakon, za što mora postojati velika društvena odgovornost. Ljudi koji znaju hrvatske propise ne mogu napraviti taj posao lošije od stranaca, nego samo puno bolje.

'NIKOME NIJE JASNO zašto je odbijena ponuda hrvatskih vještaka jer smo sve traženo ispunili i u roku predali ponudu. Čak me i iz međunarodnih institucija pitaju zašto Hrvatska odbacuje svoje vještake'

NACIONAL: Govorite o društvenoj odgovornosti, ali što ćemo s političkom odgovornosti za tu aferu u Velikom Agrokoru?

Politička odgovornost u ovom predmetu je uključena u riječ koju koristim - društvena odgovornost s obzirom na to da je u pitanju zajednička odgovornost svih onih koji su o tome u lex specialisu odlučivali, uključivo saborske zastupnike, ali ne bih dalje to komentirala.

NACIONAL: Odlučivali su ponajprije premijer Andrej Plenković, bivša potpredsjednica Vlade Martina Dalić, a sudjelovala je u svemu tome i neformalna skupina Borg uz suglasnost premijera. Sve je to javno obznanjeno i poznato već godinama.

Ne bih o tome jer to nije predmet nas vještaka. Političari i oni koji provode financijsku kontrolu nad svime u državi, a to je državna revizija, trebaju vidjeti koliki će biti u konačnici troškovi ovakvog novog odabira vještaka u ovom predmetu. Napokon, jesu li ti troškovi racionalni. Ekonomičnost je u tome bitna. Odvjetnica Matičević navela je niz troškova na službeno deklariranu cifru austrijskih vještaka.

NACIONAL: Jeste li dobili uvid u ponudu austrijskog vještaka?

Otkud vam to? Nismo dobili uvid u njihovu ponudu iako bi to bio minimum dobrog poslovnog ponašanja. Iz DORH-a smo dobili samo e-mail koji kaže ovako: „U vezi naše komunikacije vezano na ponudu Zajednice ponuditelja u predmetu Agrokora obavještavamo vas da navedena ponuda nije prihvaćena. Još se jednom ispričavam na dužini trajanja odabira vještaka u ovom predmetu i nadam se budućoj suradnji na nekim drugim predmetima. S poštovanjem, Jurica Ilić, državni županijski odvjetnik“. Naši vještaci ekonomske struke, ali i ostalih struka smatraju da ŽDO nije dovoljno obrazložio odbijanje ponude tim kratkim e-mailom, nego je poslovno uobičajeno dati i obrazloženje zašto je odabrana veća ponuda koja će sa svim dodatnim troškovima doći i do iznosa koji je plaćen Ismetu Kamalu.

NACIONAL: Jeste li podnijeli ikome žalbu vezano za ovakav rasplet oko odabira novog vještaka za forenziku poslovanja Agrokora?

Nismo podnijeli žalbu. Još očekujemo pisani odgovor i u njemu obrazloženje odluke DORH-a. Ono što mislimo poduzeti je to da tražimo pisani odgovor s valjanim argumentima zašto nismo izabrani. Kolege smatraju da sa žalbom ne kasne, jer su cijeli prošli tjedan očekivali pismeni dopis. Odgovor na pitanje zašto hrvatski vještaci nisu dobili posao financijskog vještačenja poslovanja Agrokora nego je izabran onaj tko je ne samo dao ponudu uvećanu za PDV, nego će imati veće uzgredne troškove.

NACIONAL: Mislite li možda da su hrvatski vještaci ipak odbijeni zbog sumnje u potencijalni sukob interesa u kojem bi se mogli naći?

Nitko od naših vještaka nije toliko neuk, drzak ili neodgovoran da bi se to dogodilo. Svi kolege ponuditelji su ozbiljni i odgovorni ljudi. I u našem poslu zna biti vještaka koji rade posao, ali čine greške, primjerice da ne znaju da pri izražavanju cijene

nekretnine moraju izraziti je li cijena s ili bez PDV-a, pa onda se pojedine neuke osobe čude razlici u cijeni ne uzimajući u obzir taj podatak. Vještaci znaju što je sukob interesa i o tome su vodili računa. Sigurno neće napraviti ono što je napravio prethodni vještak Ismet Kamal iz KPMG-a Poljska. Ako je to bila obmana, a dotični je znao da je u sukobu interesa, pa se svejedno javio i obmanuo naručitelje vještačenja, što je postupanje kakvo naši vještaci sigurno ne bi napravili.

NACIONAL: Kakva će biti sudbina Dinka Cvitana, bivšeg glavnog državnog odvjetnika kao najodgovornijeg u DORH-u u vrijeme odabira Ismeta Kamala i sudbina bivše zamjenice glavnog državnog odvjetnika Sani Ljubičić, koja je s Kamalom potpisala ugovor?

To ne mogu znati. Nisam zaposlenik DORH-a, a koliko znam iz medija bivša glavna državna odvjetnica Zlata Hrvoj-Šipek naložila je da se to istraži.

NACIONAL: U intervjuu Nacionalu iz studenoga 2022. spominjali ste bivšeg vještaka iz KPMG-a Poljska Ismeta Kamala ne samo zbog sukoba interesa, nego i kao stručnjaka koji nije imao potrebne certifikate za taj posao.

Nije bilo tako. Nisam nikoga „raskrinkavala“. Ja sam samo, na vašu zamolbu glede postojeće sumnje u sukob interesa Ismeta Kamala, dobila pismeni odgovor koji mi je Krzysztof Grzesik iz Varšave, predsjednik TEGOVA-e (The European Group of Valuers' Associations), grupacije vještaka iz 38 država i 74 komore i udruge procjenitelja sa 70.000 članova, sa sjedištem u Bruxellesu, poslao na moj e-mail, a to je da mu Ismet Kamal nije poznat. Da ga nema na službenom popisu KPMG-a u Poljskoj, a nije na listi ni revizora ni sudskih vještaka ili procjenitelja. Ono što smatram poslovnim to je da onaj tko je izradio vještačenje koje se ne može koristiti bilo zbog loše kvalitete, neupotrebljivosti ili zbog utvrđenog sukoba interesa, treba hrvatskoj državi vratiti taj novac, a nije bila riječ o malom iznosu. Radilo se o 11 milijuna kuna, najskupljem vještačenju u Hrvatskoj gdje se tom „vještaku“ plaćalo 280 eura po satu. Takva odredba mora biti unesena ne samo u kaznene propise, nego i u druge propise. Tako se više ne bi usudili uopće prihvatiti složenih vještačenja oni koji nemaju veliko iskustvo i znanje. Odnosno kompletnu kompetenciju jer moraju znati da vještačenjem značajno utječu na ljudske sudbine. Kako se usuđuje vještak psihijatar vještačiti dijete, a cijeli život je psihijatar za odrasle. Pa zna se da je velika razlika u specijalizaciji psihijatar za odrasle i za djecu.

NACIONAL: Sada je na čelu DORH-a Ivan Turudić, bivši sudac Visokog kaznenog suda, a on je potvrdio odluku Županijskog suda u Zagrebu kojom je u predmetu Veliki Agrokor odbijeno kao dokaz baš to vještačenje Ismeta Kamala iz KPMG-a Poljska. Nije li Turudić mogao onda utjecati i na tu odluku Županijskog odvjetništva u Zagrebu da se prihvati ponuda hrvatskih, a ne austrijskih vještaka?

Ne bih to komentirala jer ne znam je li izbor austrijskog vještaka uopće bila njegova odluka. Treba li sada on braniti taj stav ili ne, također ne znam. O Ivanu Turudiću dosad mogu samo izreći pohvale u

smislu podrške vještacima. Uvijek je njegova tvrdnja bila da bez dobrog sudskog vještaka nema dobre sudske odluke, prema nama vještacima bio je ko- rektan. Ja o Turudiću nemam nijednu lošu riječ, ne ulazeći u sve one napise objavljene o njemu. Nisam s tim opterećena jer nisam čula ni za jedan dokaz o nekoj pristranoj odluci koju je donio u bilo kojem sudskom sporu. Mislim da bi nam sada trebao dati potporu za osnivanje komore sudskih vještaka, pa bi samoregulacija i kontrola unutar struke spriječila uzastopna i nepotrebna ponavljanja vještačenja u jednom predmetu, što sigurno ne doprinosi učinkovitosti pravosuđa i bespotrebno se razvlače sudski sporovi. Sudovi, a i DORH bi konzultirali komoru o kvaliteti dvaju različito izrađenih vještačenja o istoj stvari i ne bi se radili troškovi strankama novim angažiranjima vještaka. Znamo skupoću života, ali i sudskih sporova koji nažalost traju godinama.

NACIONAL: Iako je Turudić uoči svog izbora za glavnog državnog odvjetnika govorio da se DORH treba više otvoriti prema javnosti, sada je zabranio svim svojim zamjenicima i zamjenicima ravnatelja USKOK-a da javno komentiraju presude. Smatrate li to kontradiktornim?

Podržavam njegovu odluku da prekine dugogodišnju praksu prema kojoj su zamjenici iz državnih odvjetništava ili zamjenici ravnatelja USKOK-a mogli davati izjave za medije. Činili su to uoči ili nakon značajnijih sudskih ročišta, presuda ili pak nakon očevida koje su obavljali. Međutim, sada to više ne smiju. To je dobro jer se neće dogoditi nikome ono za što sam i osobno sudskim putem morala tražiti, a to su ispravci netočnih informacija nakon što je jedna zamjenica ravnateljice USKOK-a nakon izricanja presude 2019. izjavila u medijima da je morala mijenjati optužnicu jer je „vještakinja promijenila prvotno utvrđen iznos moguće štete“, što je bila neistina, pa je sutkinja R.M. iz Županijskog suda u Zagrebu na ročištu donijela odluku da sačinim dopunu vještačenja.

NACIONAL: Jeste li ponovili vještačenje?

To je bilo zapravo novo, isto opširno vještačenje. Spomenutoj je zapravo pala nestručno sastavljena optužnica građena na pretpostavkama koliko bi se moglo zaraditi na 6 lokacija, a pri iskazu na ročištu jasno sam rekla da su činjenice na terenu evidentne. Da je realizirana gradnja samo na dvjema

lokacijama i da je okvirna zarada bila značajno manja za moguću korist optuženih. Na 4 lokacije nije bilo nikakve gradnje niti su lokacije preprodane, iste su vlasničke strukture i nije bilo financijske koristi. Osobe koje ne znaju razliku pretpostavke ili kalkulacije u odnosu na konkretnu realizaciju i izvedbu građevine, prepoznavanje financijske štete i još mnogo toga, ne bi smjele raditi taj odgovoran posao bez minimalno 20 godina iskustva na kompetentnim poslovima da bi znale ocijeniti rade li optužnicu na čvrstim ili staklenim nogama i dati argumentiran zadatak sudskom vještaku za određeno područje.

NACIONAL: Već godinama inzistirate na osnivanju komore za sudske vještake i procjenitelje. Tvrdili ste svojedobno da je jedan sat rada sudskih vještaka na razini cijena rada ljudi koji čiste okućnice i stanove.

Sada je satnica rada sudskih vještaka s visokim obrazovanjem jednaka satnici studenata koja u 2024. iznosi 5,25 eura, ali kod nekih poslova studenata cijena rada vještaka je manja i do 20% od cijene rada studenata. Kada je riječ o vještaku kao fizičkoj osobi, onda je bruto sat 9,29 eura, a odvjetnici imaju 11 puta višu cijenu. I dalje čekamo na donošenje zakona o vještacima i procjeniteljima.

Od 1996. jedino sudskim vještacima koji rade kao fizičke osobe - pravne osobe imaju svoj cjenik i obveze prema drugim propisima - nije mijenjana vrijednost radnog sata, što je nevideno kršenje Ustava od svih dosadašnjih ministara pravosuđa i vlada RH koje su to dopuštale. Mi nismo mogli u štrajku kao suci i sudski zaposlenici jer nismo zaposleni u pravosuđu, pa je time ta situacija još apsurdnija. Čekamo milost da nam netko tko nije naše struke odredi koliko će koštati naš rad. Izgubili smo brojne sudske vještake medicinske struke, jer ne žele takav ponižavajući tretman, pa je to veliki problem u predmetima gdje treba njihovo znanje. Indeksiranjem od 1996. do danas primjenom fiksnog konverzijskog tečaja - 1 euro = 7,53450 kn - usklađena vrijednost radnog sata trebala bi biti minimalno 50 eura/sat kao u Sloveniji, gdje je raspon od najniže neto vrijednosti od 50 do 170 eura po satu za složenija vještačenja.

NACIONAL: O tom ste zakonu pregovarali još s bivšim ministrom pravosuđa i uprave Ivanom Malenicom. Do kuda ste stigli?

Prošle 2023. osnovana je radna skupina, zadnja sjednica održana je u siječnju ove godine, a onda su došli izbori. Tako se nacrt zakona o sudskim vještacima razvukao i nije donesen. Bivši ministar Malenica ostavio je svom nasljedniku da završi taj posao. Mi smo se obratili novom ministru Damiru Habijanu, čestitali mu na izboru, pa i zaželjeli da se nastavi posao radne skupine i da RH konačno dobije taj zakon koji imaju sve susjedne države na Balkanu koje nisu članice EU-a. Slovenija je taj zakon donijela 2018. Također smo ministra Habijana još 19. lipnja, na vrijeme, pozvali na naš VIII. Kongres sudskih vještaka koji se održava u listopadu 2024. u hotelu Westin. Na njemu će nazočiti brojni predsjednici sudova i suci. Od ministra Habijana još nismo dobili odgovor.

**'O TURUDIĆU NEMAM
nijednu lošu riječ, ne
ulazeći u sve one napise
objavljene o njemu.
Nisam s tim opterećena
jer nisam čula ni za jedan
dokaz o nekoj pristranoj
odluci koju je donio u
bilo kojem sporu'**